TARTU LINNA JÄÄTMEKAVA 2025-2029

Tartu 2024

Sisukord

Sissejuhatus 3
1. Jäätmekäitluspoliitika 4
1.1. Eesti jäätmekäitluspoliitika 6
2. Jäätmehoolduse hetkeolukord Tartu linnas 10
2.1. Tekkivate jäätmete kogused, kogumine, käitlemine ning hinnang jäätmevoogudele tulevikus 10
2.2. Olemasolevad jäätmete kogumissüsteemid ja korraldatud jäätmevedu 13
2.3. Käitlemistaristu 17
2.4. Jäätmehoolduse rahastamine 18
2.5 Jääkreostusobjektid ja suletud prügilad 18
2.6. Teavitamiskampaaniate korraldamine 19
2.7. Hinnang eelmise jäätmekava raames seatud eesmärkide täitmisele 20
3. Jäätmehoolduse arendamise eesmärgid ja tegevused 21
3.1. Jäätmetekke vältimine ja vähendamine 21
3.2. Jäätmete liigiti kogumise arendamine, jäätmete ringlussevõtt ja ladestamise vähendamine 22
3.2.1. Biojäätmed 25
3.2.2. Pakendijäätmed 26
3.2.3. Ehitus- ja lammutusjäätmed 26
3.2.4. Tekstiilijäätmed 27
3.2.5. Muud tavajäätmed 28
3.2.6. Ohtlikud jäätmed ja probleemtoodetest tekkinud jäätmed 28
3.2.7. Teavitustöö 28
3.2.8. Korraldatud jäätmeveo arendamine 28
3.3. Prügistamise, sealhulgas jõeprügi vältimise, vähendamise ja koristamise meetmed 29
4. Jäätmekava rakendamise keskkonnamõju 31

Lisa 1. Tekkivate jäätmete kogused, kogumine, käitlemine

Lisa 2. Tegevuskava

Sissejuhatus

Kohaliku omavalitsuse jäätmekava on kohaliku tasandi jäätmehoolduse arengudokument. Jäätmekava koostamisel ja uuendamisel juhindutakse riiklikust jäätmekavast, seatakse kohaliku tasandi jäätmevaldkonna arendamise eesmärgid ning koostatakse tegevuskava.

Tartu linna jäätmekava 2025–2029 eesmärk on linna jäätmehoolduse tõhustamine ning edasiarendamine. Jäätmekava koostamisel ja eesmärkide seadmisel on lähtutud riigi jäätmekavas seatud eesmärkidest, meetmetest ja sihttasemetest ning jäätmeseaduse jäätmehoolduse arendamise (§ 39) ja kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava (§ 42) nõuetest. Käesolev jäätmekava käsitleb jäätmeseaduse reguleerimis- ja kohaldamisalasse kuuluvaid jäätmeid.

Jäätmekava põhiosas on kirjeldatus Tartu linna jäätmehoolduse hetkeolukord, toodud välja jäätmehoolduse arendamise eesmärgid ja jäätmekava rakendamise keskkonnamõju selgitus. Lisades on detailsem jäätmehoolduse hetkeolukorra kirjeldus ja analüüs jäätmeliikide kaupa (lisa 1) ning jäätmekava perioodi tegevuskava (lisa 2).

Jäätmekava koostas Alkranel OÜ.

1. Jäätmekäitluspoliitika

Jäätmekäitluspoliitika põhiline eesmärk on vähendada jäätmetest tulenevaid keskkonnaohte, säästa energiat ja ressursse. Euroopa Liidu jäätmekäitluspoliitika seab liikmesriikidele ühtsed põhimõtted nende eesmärkide saavutamiseks läbi mitmete keskkonnaalaste strateegiate ja direktiivide. Peamine jäätmekäitlust suunav õigusakt on jäätmedirektiiv (2008/98/EC), mille alusel tuleb jäätmete käitlemisel lähtuda **jäätmehierarhiast** ehk põhimõttest, viia jäätmekäitluse mõju keskkonnale võimalikult väikseks, eelistades hierarhias kõrgemal olevaid lahendusi (Joonis 1). Kõige prioriteetsem on jäätmetekke vältimine ja jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamine ning vältida tuleks jäätmete taaskasutamist ilma ringlussevõtuta ja prügilasse ladestamist.

JOONIS 1. JÄÄTMEHIERARHIA (KLIIMAMINISTEERIUM)

Teine oluline Euroopa Liidu keskkonna-, sh jäätmepoliitika põhimõte on **saastaja maksab põhimõte**, mille kohaselt jäätmete kõrvaldamise kulud peab kandma jäätmete tekitaja. Seda põhimõtet kohaldades on saastajad enda poolt põhjustatud saaste eest vastutavad ning sellega motiveeritakse neid vältima keskkonna kahjustamist. Saastaja maksab põhimõtte edasiarenduseks on **laiendatud tootjavastutus**, mis tähendab, et tootja vastutab toote eest alates selle valmistamisest ja/või turule laskmisest kuni selle jäätmeteks muutumiseni ja kuni need jäätmed lakkavad olemast jäätmed.

Euroopa Liit on kehtestanud mitmeid jäätmete teket, käitlemist ja kõrvaldamist suunavaid direktiive prügilate (1999/31/EC), pakendite ja pakendijäätmete (94/62/EC), patareide ja akude (2006/66/EC), autoromude (2000/53/EC) ning elektroonikaromude (2012/19/EU)

kohta. 2019. aastal jõustus nn ühekordse plasti direktiiv (2019/904/EC) teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta, mis puudutab toidu- ja joogipakendeid, pakke ja pakkematerjale, joogitopse, söögiriistasid, taldrikuid ja teisi plasti sisaldavaid ühekordselt kasutatavaid plasttooteid. Euroopa Liidu direktiivid seavad liikmesriikidele taaskasutamiseks ja ringlussevõtuks sihtarvud (Tabel 1).

TABEL 1. JÄÄTMEVALDKONNA SIHTARVUD EUROOPA LIIDU DIREKTIIVIDEST

Eesmärk		**Sihtarv**				**Direktiiv**
Aasta		**2020**	**2025**	**2030**	**2035**	
Olmejäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamine ja ringlussevõtt		50%	55%	60%	65%	Jäätmedirektiiv
Aastaks 2030 tuleb toidujäätmete teket vähendada toidutööstuses- ja tootmises 10% ning kaubanduses ja kodumajapidamises 30% võrreldes 2020 aastaga						
1. jaanuarist 2025 tekstiili liigiti kogumine						
1. jaanuarist 2025 kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmefraktsioonide eraldi kogumise, et tagada nende töötlemine nii, et need ei saastaks olmejäätme vooge						
Pakendijäätmete taaskasutamine		60%				Pakendidirektiiv
Pakendijäätmete ringlussevõtmine, sh:			65%	70%		
	Klaas	70%	70%	75%		
	Paber- ja kartong	70%	75%	85%		
	Mustmetall		70%	80%		
	Alumiinium		50%	60%		
	Plast	45%	50%	55%		
	Puit	20%	25%	30%		
Aastaks 2020 ei tohi prügilasse ladestatavate olmejäätmete hulgas biolagunevaid jäätmeid olla üle 20 massiprotsendi						Prügiladirektiiv
Liikmesriigid püüavad tagada, et alates 2030. aastast ei võeta prügilasse vastu ringlussevõtuks või muuks taaskasutamiseks sobivaid jäätmeid, eelkõige olmejäätmeid, välja arvatud jäätmed, mille puhul prügilas ladestamine annab direktiivi 2008/98/EÜ artikli 4 kohaselt parima keskkonnaalase tulemuse						
2020. aastaks ehitus- ja lammutusjäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamine, ringlussevõtt ja muu taaskasutamine vähemalt 70% massist						Jäätmedirektiiv
Patareide ja akude ringlussevõtmine: - pliipatareide ja -akude ringlussevõtt keskmiselt 65 massiprotsendi ulatuses, sealhulgas sisalduva plii võimalikult kõrgemal tasemel						Patareide ja akude direktiiv

ringlussevõtt, mis on ilma ülemääraseid kulutusi tegemata tehniliselt teostatav; - kaadmiumnikkelpatareide ja -akude ringlussevõtt keskmiselt 75 massiprotsendi ulatuses, sealhulgas sisalduva kaadmiumi kõrgemal tasemel ringlussevõtt, mis on ilma ülemääraseid kulutusi tegemata tehniliselt teostatav; - muude patarei- ja akujäätmete ringlussevõtt keskmiselt 50 massiprotsendi ulatuses	
Kategooriatesse soojusvahetusseadmed või suured seadmed kuuluvate elektroonikaromude puhul - 85 % taaskasutatakse; - 80 % valmistatakse ette korduskasutamiseks ja võetakse ringlusse	Elektroonika-romude direktiiv
Kategooriasse ekraanid, kuvarid ja suurema kui 100 cm^2 ekraaniga varustatud seadmed kuuluvate elektroonikaromude puhul - 80 % taaskasutatakse; - 70 % valmistatakse ette korduskasutamiseks ja võetakse ringlusse	Elektroonika-romude direktiiv
Kategooriasse väikesed seadmed või väikesed infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed (mille ükski väline mõõde ei ületa 50 cm) kuuluvate elektroonikaromude puhul - 75 % taaskasutatakse; - 55 % valmistatakse ette korduskasutamiseks ja võetakse ringlusse	
Kategooriasse lambid kuuluvate elektroonikaromude puhul 80 % võetakse ringlusse	
Hiljemalt 1. jaanuariks 2015 suureneb kõigi kasutuselt kõrvaldatud sõidukite korduv- ja taaskasutamine aastas vähemalt 95 % sõiduki keskmisest massist. Sama tähtaja jooksul tõuseb aastane korduvkasutus ja ringlussevõtt vähemalt 85 % sõiduki keskmisest massist	Romusõidukite direktiiv

1.1. Eesti jäätmekäitluspoliitika

Eesti keskkonnapoliitika lähtub Euroopa Liidu keskkonnapoliitikast ning riigi jäätmekäitluspoliitika eesmärk on saavutada Euroopa Liidus kokkulepitud eesmärgid.

Eesti jäätmepoliitika elluviimiseks on koostatud **riigi jäätmekava 2023-2028**[1] ja **jäätmekava rakenduskava,** mille strateegiline eesmärk on jäätmehierarhia põhimõtte rakendamine ja ringmajandusele ülemineku soodustamine tõhusama ja efektiivsema jäätmekäitluse abil. Jäätmekava põhineb kolmel strateegilisel eesmärgil:

1) kestlik ja teadlik tootmine ja tarbimine ning jäätmetekke vältimise ja korduskasutuse edendamine;

[1] https://kliimaministeerium.ee/jaatmekava

2) ohutu materjaliringluse suurendamine;
3) jäätmekäitlusest tulenevate mõjudega arvestamine nii inim- kui ka looduskeskkonnale tervikuna.

Riigi jäätmekavas on lisaks Tabel 1 välja toodud ringlussevõtu sihtarvudele esitatud järgmised jäätmete ringlussevõtu sihtarvud:

1) Ringleva materjali määr – algtase 17% (2020), sihttase 25% (2028);
2) Korduskasutatava pakendi osakaal turule lastud pakenditest –algtase 0% (2020), sihttase 10% (2028);
3) Olmejäätmete ringlussevõtt – algtase 29% (2020), sihttase 58% (2028);
4) Pakendijäätmete ringlussevõtt – algtase 66% (2019), sihttase 70% (2028);
5) Tavajäätmete hulka kuuluvate ehitus- ja lammutusjäätmete (välja arvatud kivid ja pinnas ning süvenduspinnas) ringlussevõtt - algtase 5% (2020), sihttase 40% (2028);
6) Ohtlike jäätmete taaskasutus – algtase 48% (2020), sihttase 55% (2028);
7) Elektri ja elektroonikajäätmete kogumise määr - algtase 64% (2019), sihttase 85% (2028);
8) Patarei- ja akujäätmete kogumise määr - algtase 29% (2019), sihttase 65% (2028).

Riigi tasandil reguleerivad jäätmehooldust järgmised õigusaktid: keskkonnaseadustiku üldosa seadus, tööstusheiteseadus, jäätmeseadus, pakendiseadus ja nende rakendusaktid, mis sätestavad nõuded ja kohustused jäätmete tekitamisele, kogumisele, käitlemisele ja kõrvaldamisele.

2024. aastal algatati **jäätmereformi** [2] väljatöötamiskavatsus, mis näeb ette kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduse alase vastutuse ja rahastuse muutmist. Väljatöötamiskavatsuses on nimetatud kohalikku omavalitsust puudutavad järgmised muudatused:

- Kehtestada kohalikele omavalitsustele olmejäätmete (sh olmes tekkinud pakendijäätmete) ringlussevõtu või liigiti kogumise sihtarv;
- Sihtarvu kohustuse täitmiseks rakendada jäätmetasu.

Jäätmekava koostamise hetkel on jäätmereformi jõustumise tähtajaks planeeritud 2026. aastal. Juhul, kui jäätmereform jõustub, tuleb kohaliku omavalitsuse roll ja ülesanded üle vaadata ja vajadusel muuta jäätmekava ja jäätmehoolduseeskirja.

Jäätmehoolduse elluviimine toimub kolmel erineval tasandil:

1. Kohaliku omavalitsuse tasand

Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab jäätmete liigiti kogumist, et võimaldada nende korduskasutuseks ettevalmistamist, ringlussevõttu või muud taaskasutamist võimalikult

[2] https://kliimaministeerium.ee/elukeskkond-ringmajandus/jaatmed/jaatmereform

suures ulatuses. Kohaliku omavalitsuse üksus peab korraldama vähemalt paberi-, metalli-, plasti- ja klaasijäätmete ning kodumajapidamises tekkinud ohtlike jäätmete liigiti kogumise, alates 31.12.2023 biojäätmete tekkekohalt eraldi kogumise ning alates 01.01.2025 tekstiilijäätmete liigiti kogumise. Kohaliku omavalitsuse ülesannete hulka kuulub nii jäätmete liigiti kogumise ja käitlemise arendamine, elanikkonna teadlikkuse tõstmine kui ka järelevalve jäätmehoolduse üle. Tartu linnas korraldab jäätmehooldust Tartu linnavalitsuse linnamajanduse osakond.
Kohalik omavalitsus peab koostama oma tegevuse kavandamiseks **jäätmekava**, kus käsitletakse jäätmehoolduse olukorda, jäätmehoolduse korraldamise ja tõhustamise eesmärke ning eesmärkide saavutamise meetmeid. **Jäätmehoolduseeskirjaga** [3] määratakse nõuded jäätmehoolduse korraldamiseks.

2. Ettevõttete, asutuste ja elanike vastutus

Ettevõtted, asutused ja elanikud ehk jäätmetekitajad vastutavad oma jäätmete tekitamise eest ning nende jäätmete nõuetekohase kogumise ja käitlejale üleandmise eest. Jäätmevaldajal peab olema ülevaade tema valduses olevate jäätmete liigist, hulgast ja päritolust, jäätmekäitluse seisukohalt olulistest omadustest ning jäätmetest tulenevast ohust tervisele, keskkonnale või varale. Jäätmevaldaja on kohustatud käitlema tema valduses olevaid jäätmeid vastavalt kehtestatud nõuetele või andma need käitlemiseks üle selleks õigust omavale isikule.

3. Muude organisatsioonide ja asutuste ülesanded

Jäätmevedajad – korraldatud jäätmeveoga kogutud jäätmete vedu ja üleandmine jäätmekäitlejale vastavalt korraldatud riigihanke tingimustele.

Jäätmekäitlejad – jäätmete nõuetekohane käitlemine ja ringlussevõtt vastavalt seadustest tulenevatele nõuetele ja keskkonnaloa tingimustele.

Pakendijäätmete taaskasutusorganisatsioonid – pakendijäätmete kogumine, pakendijäätmete kogumisvõrgustiku haldamine ning pakendijäätmete kordus- ja taaskasutusse suunamine. Samuti peavad taaskasutusorganisatsioonid vähemalt 2% oma käibest kulutama avalikkuse ja tarbijate teavitamisele pakendi ja pakendijäätmete tagastamise korrast, nõuetest ning jäätmetekke ja prügistamise vältimisest.

Probleemtoodete tootjavastutusorganisatsioonid – probleemtoodetest tekkinud jäätmete kogumise ja käitlemise korraldamine.

[3] Kehtiv Tartu jäätmehoolduseeskiri vastu võetud Tartu Linnavolikogu 28.06.2018 määrusega nr 29 https://www.riigiteataja.ee/akt/406072018025

Haridus- ja teadusasutused – elanike ja erinevate sihtrühmade teavitamine ning jäätmetekke, kogumise ja käitlemise uuringute läbiviimine ja uute lahenduste väljatöötamine.

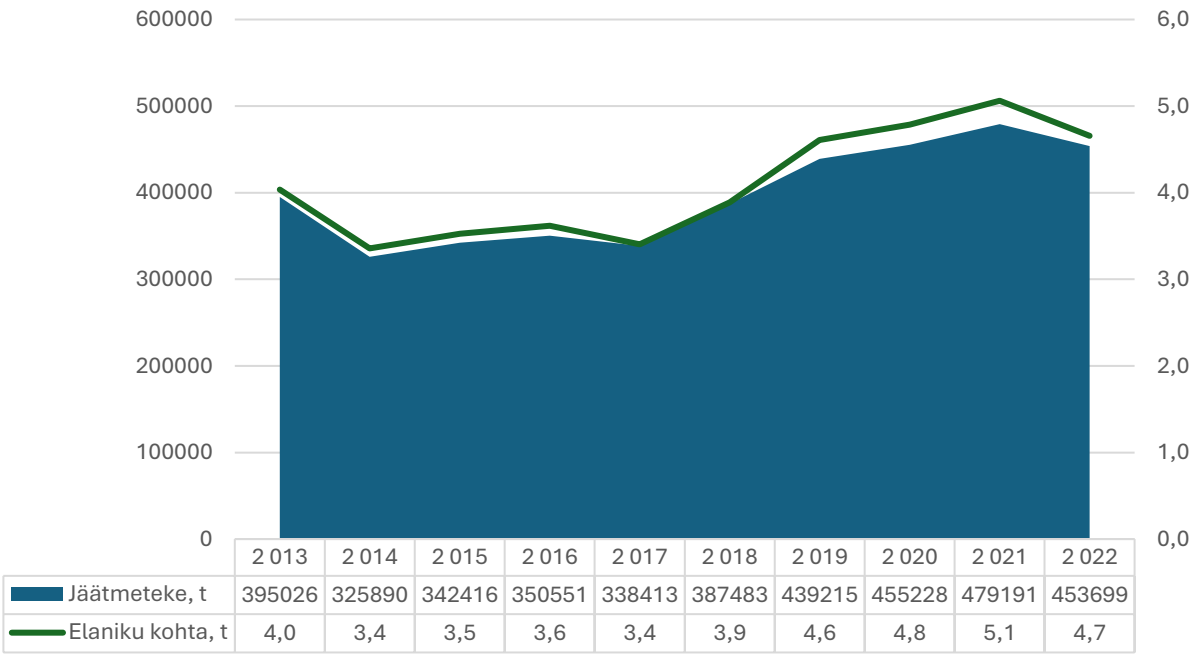
Kordus- ja taaskasutusorganisatsioonid – jäätmetekke vältimiseks materjalide ja asjade kogumine, müüki ja annetus.

2. Jäätmehoolduse hetkeolukord Tartu linnas

2.1. Tekkivate jäätmete kogused, kogumine, käitlemine ning hinnang jäätmevoogudele tulevikus

Perioodi 2013-2022 on jäätmete teke Tartu linnas olnud üldiselt kasvutrendis (Joonis 2), kuigi aastatel 2014. ja 2017. oli märgata väikest langust. Jäätmeteke elaniku kohta on kasvanud 4 tonnilt aastas 4,7 tonnini aastas. 2017. aastal liideti haldusreformi käigus Tartu linnaga Tähtvere vald ning mis suurendas jäätmetekitajate arvu nii elanike kui ka ettevõtete osas.

Tartu linnas tekkis 2022. aastal 453 699 tonni jäätmeid. Suurimad tekkevaldkonnad olid ehitus- ja lammutus, jäätmekäitlus, ettevõttevälised reoveepuhastid ning joogi- ja tööstusvee käitlemine. Pakendijäätmeid tekkis 19 043 tonni (4% kogutekkest) ja olmejäätmeid 42 129 tonni (9% kogutekkest).

	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
Jäätmeteke, t	395026	325890	342416	350551	338413	387483	439215	455228	479191	453699
Elaniku kohta, t	4,0	3,4	3,5	3,6	3,4	3,9	4,6	4,8	5,1	4,7

JOONIS 2. JÄÄTMETE TEKE 2013-2022 PERIOODIL ELANIKU KOHTA

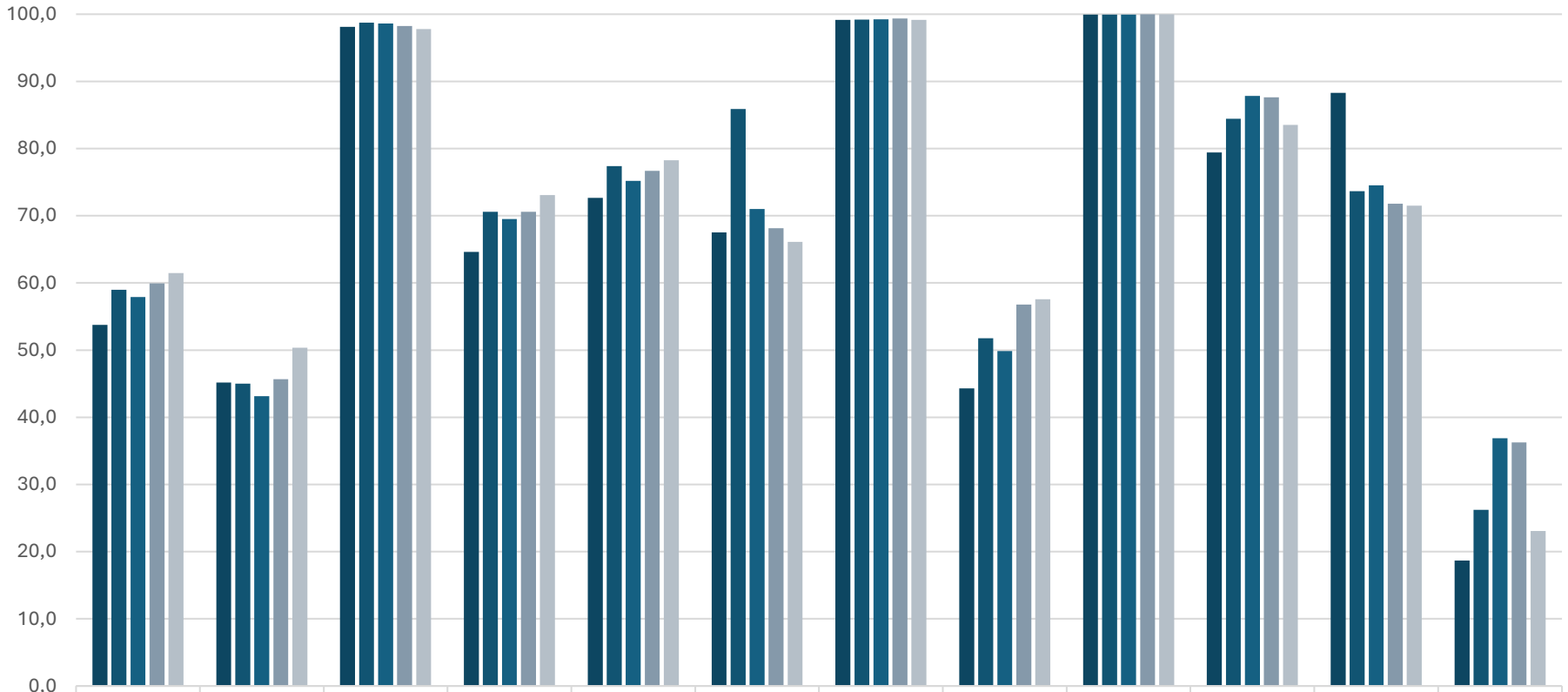
Liigiti kogutud olmejäätmete (pakendijäätmed ja muud olmejäätmed) osakaal on perioodil 2018-2022 olnud kasvutrendis, suurenedes 54%-lt 62%-ni. Tulenevalt 2023. aasta segaolmejäätmete sortimisuuringust leidub segaolmejäätmetes 29% biojäätmeid, 23% muud põlevat materjali, 16% paberit ja pappi ning 15% plasti (pakendijäätmed ja muu majapidamises tekkiv plast).

Sellel perioodil on suurenenud bio-, pakendi-, paberi- ja plastijäätmete liigiti kogumise osakaal. Stabiilselt on kõrged (üle 90%) olnud puidu- ja metallijäätmete ning ohtlike jäätmete liigiti kogumine. Statistika alusel on vähenenud klaasijäätmete, elektri- ja elektroonikajäätmete ning tekstiilijäätmete liigiti kogumise osakaal. Joonisel 3 on esitatud Tartu linnas, aastatel 2018-2022, liigiti kogutud jäätmete osakaalud jäätmeliikide kaupa. Jäätmeliigi kogutekkes on arvestatud nii liigiti kogutud kui ka segaolmejäätmetes leiduvaid jäätmeid (2023. aasta segaolmejäätmete sortimisuuringu tulemuste alusel). Ehitus- ja lammutusjäätmete puhul on kasutatud ehitus- ja lammutussegaprahi kogust.

Tartu jäätmetekke ja kogumise analüüsimisel tõstatusid järgmised probleemkohad:

- Üldine jäätmeteke on kasvutrendis – jäätmekava perioodil tuleb tähelepanu pöörata jäätmeteket vältivatele ja vähendavatele tegevustele
- Segaolmejäätmetes on 29% biojäätmeid, 16% paberit ja pappi ning 15% plasti – Tartu linnas on liigiti kogutud jäätmete osakaal kõrgem kui Eesti keskmine, kuid jäätmete ringlussevõtmise suurendamiseks tuleb jätkuvalt tegeleda liigiti kogumise edendamisega.
- Biojäätmete ringlusse suunamise edendamiseks on vaja arendada käitlusvõimekust - liigiti kogutud köögi- ja sööklajäätmete käitlemiseks rajada Lõuna-Eesti piirkonda uus biogaasijaam või teha koostööd mõne olemasoleva biogaasijaamaga. Biogaasijaama rajamisel on vajalik arendada koostöö teiste regiooni omavalitsustega. Samas aia- ja haljastusjäätmete käitlemiseks on vaja arendada kompostimisvõimekust Aardlapalu ümberlaadimisjaamas.
- Puudub selge ülevaade ettevõtetes tekkivatest jäätmetest ja nende liigiti kogumisest. Jäätmestatistika alusel on 2022. aastal ettevõtetest pärinevate segaolmejäätmete teke märkimisväärselt tõusnud ja kodumajapidamiste jäätmeteke oluliselt vähenenud. See näitab, et jäätmestatistikas esineb segadust. Ühtlasi puudub ülevaade, kui palju ettevõtetes tekkivatest segaolmejäätmetes ning ehitus- ja lammutussegaprahis sisalduvatest materjalidest oleks liigiti kogudes võimalik ringlusse suunata.
- Jäätmete liigiti kogumise ja ringlusse suunamise teadlikkus vajab jätkuvalt edasiarendamist.

Tartu linnas tekkivate jäätmete kogused, kogumine, käitlemine ning hinnang jäätmevoogudele tulevikus, jäätmeliikide kaupa, on toodud jäätmekava lisas 1.

	Olme	Bio	Puit	Pakendid	Paber- ja kartong	Klaas	Metall	Plast	Ohtlikud jäätmed	Elektroonika	Ehitus- ja lammutus	Tekstiil
2018	53,8	45,2	98,1	64,6	72,7	67,5	99,2	44,3	99,96	79,4	88,3	18,7
2019	59,0	45,0	98,8	70,6	77,4	85,9	99,2	51,7	99,96	84,4	73,6	26,2
2020	57,9	43,1	98,6	69,5	75,2	71,0	99,2	49,9	99,96	87,8	74,5	36,9
2021	59,9	45,7	98,3	70,6	76,7	68,1	99,4	56,8	99,97	87,6	71,8	36,3
2022	61,5	50,4	97,8	73,1	78,3	66,1	99,1	57,6	99,97	83,5	71,5	23,1

JOONIS 3 JÄÄTMETE LIIGITI KOGUMISE OSAKAAL VASTAVA JÄÄTMELIIGI KOGUTEKKEST, %

Riigi jäätmekavas on esitatud Keskkonnaagentuuri prognoos 2028. aasta olmejäätmete tekke kohta. Selle informatsiooni kohaselt suureneb olmejäätmete 4,2% (Tabel 2). Suurimat kasvu ennustatakse tänavapühkmetele, toiduõlile ja -rasvale ning ohtlikele olmejäätmetele.

TABEL 2. KESKKONNAAGENTUURI PROGNOOSITUD OLMEJÄÄTMETE TEKE 2028. AASTAL EESTIS

Jäätmeliik	2028. aasta prognoos, t	Tekke kasv 2028 vs 2020, %
Paber ja kartong	122 762	2,5
Metallid	20 201	1,5
Plastid	79 236	5,5
Klaas	42 768	2,5
Biojäätmed kokku	134 038	2,5
Puit	9 056	9,0
Tekstiil	20 436	2,0
Kasutuselt kõrvaldatud seadmed (EES)	12 251	9,5
Toiduõli ja -rasv	891	20,0
Ohtlikud olmejäätmed (ülaltoodud liigid kokku)	2 052	10,0
Muud olmejäätmed (ülejäänud olmejäätmete liigid, sh sortimisjäägid, suurjäätmed, segapakendijäägid)	83 992	9,0
Tänavapühkmed	2 287	30,7
Kokku	529 695	4,2

2.2. Olemasolevad jäätmete kogumissüsteemid ja korraldatud jäätmevedu

Korraldatud jäätmeveoga liitumine Tartu linna haldusterritooriumil on jäätmevaldajatele kohustuslik. Korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustusest on vabastatud jäätmeloa või kompleksloa omajad ning erandkorras jäätmevaldaja, kelle kinnistul ei elata või seda ei kasutata. Kõik jäätmevaldajad on kantud jäätmevaldajate registrisse EVALD ning selle kaudu toimub järelevalve korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustuse üle.

Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud:

1) Segaolmejäätmed;
2) paber ja kartong (alates viie korteriga majade juurest ning muudel juhtudel, kui kinnistul tekib üle 25 kg paberit ja kartongi nädalas);
3) biojäätmed (alates 01.01.2024 kehtib kogumisvahendi nõue kõigile korraldatud jäätmeveoga liidetud kinnistutele).

Korraldatud jäätmeveo lisateenusena pakub jäätmevedaja pakendijäätmete äraveo teenust. Samuti saab jäätmevaldaja 1. aprillist kuni 30. novembrini tellida jäätmevedajalt kilekotti

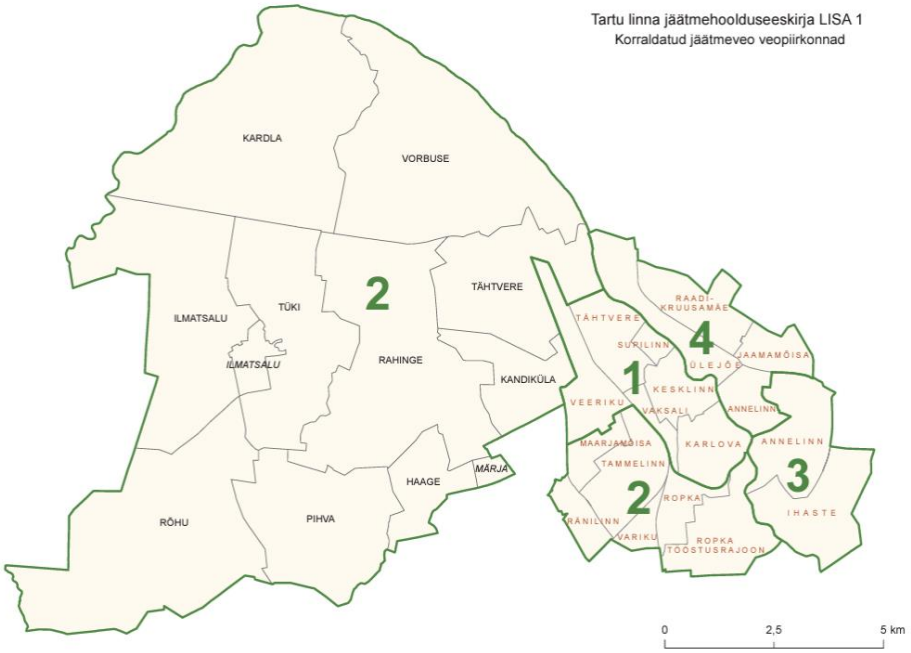
pandud aia- ja haljastujäätmete vedu. Peale jõulupühi saab viia jõulukuuski jäätmejaamadesse või ajutiselt paigaldatud spetsiaalsetesse avalikesse konteineritesse.

Korraldatud jäätmevedu annab jäätmevedajale korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide veo osas ainuõiguse. Jäätmevedaja leidmiseks korraldatakse riigihange ning korraldatud jäätmeveo lepingu kestus on kuni 5 aastat. Jäätmevedaja on kohustatud korraldatud jäätmeveo raames kogutud jäätmed üle andma vastavat luba omavale jäätmekäitlejale. Tartu linnas korraldatud jäätmeveoga kogutud segaolmejäätmed ja biojäätmed tuleb vedada Aardlapalu ümberlaadimisjaama, kust need suunatakse edasi käitlusse.

Korraldatud jäätmeveoga leitud jäätmevedaja korraldab korraldatud jäätmeveo kohustusega jäätmevaldajate teavitamise, jäätmeveo lepingute sõlmimise, soovi korral kogumismahutite müügi või rendi ning klienditeeninduse. Täpsed nõuded korraldatud jäätmeveo läbiviimiseks on määratud jäätmehoolduseeskirjas.

Tartu linn on jagatud neljaks jäätmeveo piirkonnaks (Joonis 4):

- Piirkond 1 - Tähtvere, Veeriku, Supilinna, Vaksali, Kesklinna ja Karlova linnaosa;
- Piirkond 2 - Maarjamõisa, Tammelinna, Ränilinna, Variku, Ropka, Ropka tööstuse linnaosa, Ilmatsalu alevik, Märja alevik ning Haage, Ilmatsalu, Kandiküla, Kardla, Pihva, Rahinge, Rõhu, Tähtvere, Tüki ja Vorbuse küla;
- Piirkond 3 - Annelinna linnaosa II osa ja Ihaste linnaosa.
- Piirkond 4 – Raadi-Kruusamäe, Ülejõe, Jaamamõisa linnaosa ja Annelinna I osa.

JOONIS 4.TARTU LINNA KORRALDATUD JÄÄTMEVEO PIIRKONNAD (TARTU LINNA JÄÄTMEHOOLDUSEESKIRI)

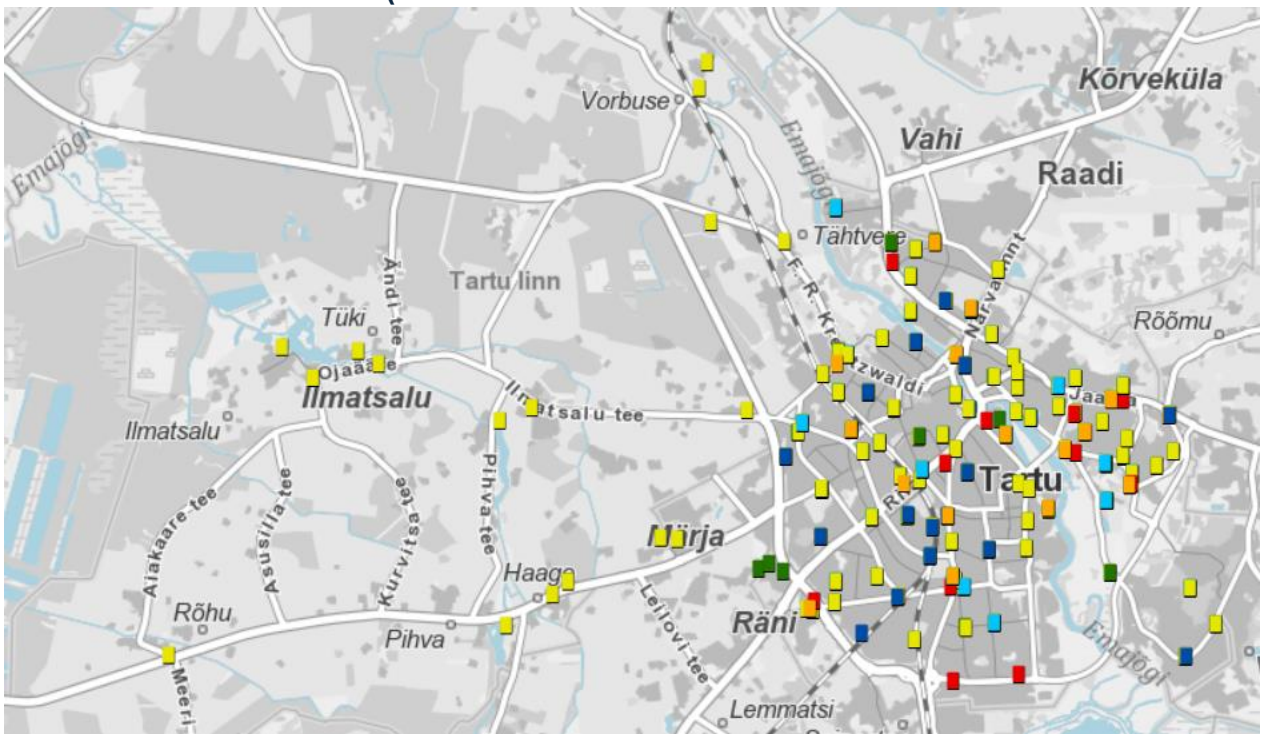
Tartu linnas on 2 **jäätmejaama**: Selli tn 19 ja Jaama 72c. Jäätmejaamades võetakse vastu nii tavajäätmeid kui ka ohtlikke jäätmeid. Tartu jäätmejaamadesse saavad jäätmeid üle anda ka Nõo, Tartu, Luunja, Kastre ja Kambja valla elanikud. Lisaks taaskasutusse suunatavate jäätmete kogumisele on jäätmejaamades korduskasutusruumid, kuhu saab üle anda, aga ka tasuta võtta korduskasutatavaid majapidamisesemeid. Perioodil 2020-2023 on jäätmejaamades vastuvõetud jäätmete kogused mõnevõrra vähenenud. Tartu jäätmejaamades vastuvõetud jäätmete kogused ja klientide arv on toodud Tabel 3.

TABEL 3. TARTU LINNA JÄÄTMEJAAMADES VASTUVÕETUD JÄÄTMED JA KLIENDID (TARTU LINNAVALITSUS)

Jäätmejaamad kokku	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Jäätmed kokku, t millest:	5159,11	6312,8	6196,1	5855,5	5321,4
Tavajäätmed, t	5043,17	5673,2	5483,8	5266,5	4765,1
Ohtlikud jäätmed, t	115,93	639,6	712,3	589,1	556,3
Kliente	61 659	54 829	77 332	51 242	58 861

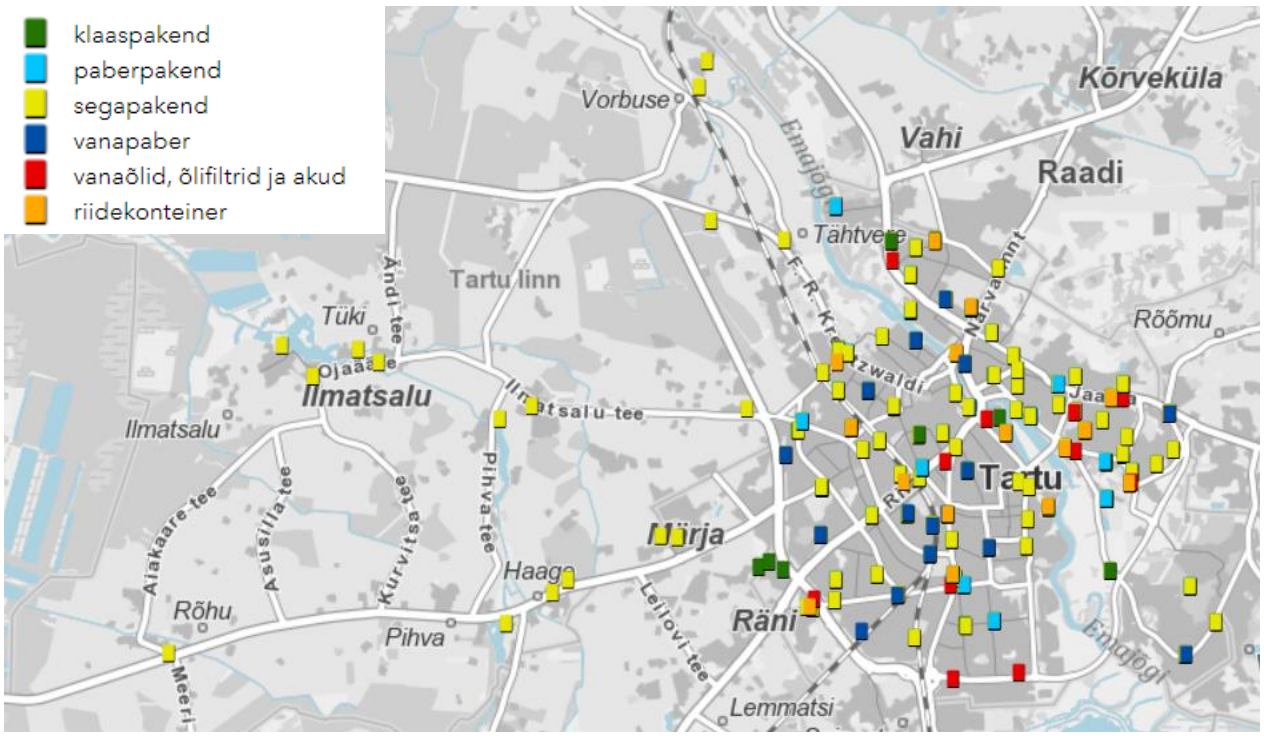
Biolagunevaid aia- ja haljastujäätmeid, köögi- ja sööklajäätmeid, ehitus- ja lammutusjäätmeid, segaolmejäätmeid ning suurjäätmeid saab üle anda Kambja vallas **asuvas Aardlapalu ümberlaadimisjaamas**.

TAASKASUTUSSE SUUNATAVATE JÄÄTMETE KOGUMISEKS ON TARTU LINNAS LOODUD AVALIKE KOGUMISPUNKTIDE VÕRGUSTIK (

Joonis 5). Kokku on linna haldusterritooriumil 258 avalikku konteinerit, sh 94 klaaspakendi, 30 paberpakendi, 16 vanapaberi, 108 segapakendi ning 10 vanaõlide, õlifiltrite ja akude konteinerit. Kasutuskõlblike riiete ja tekstiili jaoks on 16 riidekonteinerit. Pakendijäätmete kogumispunkte on 108. Neist 39 kogumispunktis saab ära anda sega-, paberi- ja klaasipakendit ning 48 kogumispunktis klaas- ja segapakendeid.

Avalikku ruumi on paigutatud 30-125 liitrised prügiurnid. 2024. aastal vahetati kesklinna piirkonnas prügiurnid liigiti kogumise konteinerite vastu. Nüüd on avalikus ruumis võimalik eraldi koguda segapakendit, paberit ja pappi ning segaolmejäätmeid (Joonis 6).

JOONIS 5. AVALIKUD KOGUMISPUNKTID TARTU LINNAS (TARTU LINNA KAARDIRAKENDUS[4])

[4] https://tartu.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=2cf2f8114e1542a7bf868d18b7464855

JOONIS 6. AVALIK JÄÄTMEKONTEINER JÄÄTMETE LIIGITI KOGUMISEKS RÜÜTLI TÄNAVAL

Jäätmetekke vältimiseks arendab Tartu linn, koostöös erinevate ettevõtete ja organisatsioonidega, **korduskasutuseks sobilike materjalide ja esemete ringlust**. Kasutuskõlblikke riideid, mööblit, majapidamisesemeid, tehnikat jpm saab ära anda ja osta kasutatud asjade kauplustes, annetada heategevusorganisatsioonidele ning vahetada „kirbuturgudel“. 2023. aasta oktoobris avati ehitusmaterjali ringkasutuspank aadressil Jaamamõisa 30. Ehitusest ja lammutusest üle jäänud kasutuskõlblikke materjale saab sinna viia või sealt endale ehitamiseks osta.

2.3. Käitlemistaristu

Jäätmeid tohib käidelda ainult selleks keskkonnaloa või keskkonnakompleksloa saanud ettevõte. Keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS andmetel oli Tartu linna territooriumil 30 keskkonna- või keskkonnakompleksluba omavat isikut, kes oma tegevuses jäätmeid käitlevad (16.08.2024 seisuga). Suur osa neist on seotud vanametalli ja/või romusõidukite käitlusega. Lisas 1, jäätmete käitlemise kirjelduses juures, on nimetatud suurimad jäätmekäitlejad.

Tartu linnas tekkinud jäätmeid käideldakse ka haldusterritooriumist väljaspool, näiteks segaolmejäätmete ümberpakkimine ning biolagunevate jäätmete kompostimine toimub Kambja vallas, Aardlapalu ümberlaadimisjaamas.

2.4. Jäätmehoolduse rahastamine

Kohaliku omavalitsuse (edaspidi: KOV) üksus koostab igaks majandusaastaks eelarve, kus määratakse summad jäätmekäitluse korraldamiseks ja arendamiseks. Eelarvest rahastatakse jäätmete liigiti kogumise ja korraldatud jäätmeveo korraldamist, teavitustööd ning taas- ja korduskasutustegevuste toetamist. Tabelis 4 on näha Tartu linna eelarvest jäätmekäitluse korraldamiseks tehtud kulud.

TABEL 4. TARTU LINNA 2018-2022 EELARVETE JÄÄTMEKÄITLUSE KULUD

Aasta	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Tegevuskulud, €	257 492	483 960	484 260	510 285	525 200
Antavad toetused, €	93 168	65 000	104 152	83 800	87 800
Kokku, €	350 660	548 960	588 412	594 085	613 000

Juhul, kui 2024. aastal algatatud jäätmereformi väljatöötamiskavatsus jõustub, muutub oluliselt KOV-ide jäätmehoolduse rahastamine. Jäätmereformiga on ette nähtud, et omavalitsusel on õigus kehtestada jäätmevaldajale jäätmehoolduskulude kandmise kohustus. Jäätmekava koostamise hetkel on jäätmereform veel eelnõu faasis, mistõttu ei ole teada, kuidas jäätmehoolduse rahastusmudel muutub.
Kui jäätmeseaduses sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse õigus kehtestada jäätmevaldajale jäätmehoolduskulude kandmise kohustus, on Tartus soovitatav minna üle uuele jäätmehoolduse rahastamismudelile. Üle tuleb vaadata nii jäätmekava kui ka jäätmehoolduse eeskiri. Jäätmehoolduskulude suuruse määramise korra kehtestab Tartu linnavolikogu oma määrusega.

2.5 Jääkreostusobjektid ja suletud prügilad

Jääkreostus on minevikus inimese tegevuse tagajärjel tekkinud pinnase ja/või veekeskkonna reostus või keskkonda jäetud kasutuseta ohtlike ainete kogum, mis ohustab ümbruskonna elanike tervist ja elusloodust. Jääkreostuse uuringutega tuvastatakse reostuse päritolu, intensiivsuse ja levik ning see on aluseks reostuse likvideerimistööde kavandamisel. Jääkreostuskollete likvideerimist finantseeritakse maaomanike, ettevõtete ja kohalike omavalitsuste vahenditest. Kaasfinantseerimist on võimalik taotleda Sihtasutusest Keskkonnainvesteeringute Keskusest (edaspidi: KIK).

Keskkonnaportaali[5] andmetel on Tartu linnas 10 jääkreostusobjekti. Tartu linnale kuulub 3 likvideeritud jääkreostusobjekti: Raatuse T123, Raatuse T125 ja Puiestee tn 114 reostusobjekt, kütteõlihoidla Puiestee 114 ning AS Tartu Lihakombinaadi masuudimahutid. Lähitulevikus likvideerib linn Turu 18 kergliiklustee (promenaad) alla jääva reostuse ning lammutab endisaegsed tööstusrajatised (estakaad, mahutid, betoonvannid). Jäätmekava perioodil jätkatakse jääkreostusobjektide kaardistuse, vajadusel reostusuuringute läbiviimise ja reostuse likvideerimisega.

Ülejäänud jääkreostusobjektid asuvad kinnistutel, mis kuuluvad juriidilistele isikutele ning on osaliselt juba ka likvideeritud.

Tartu linna territooriumile töötavaid ja/või suletud prügilaid ei jää. Tartu linnale kuulub Kambja vallas Uhti külas asuv **Aardlapalu prügila**, mis suleti jäätmete ladestamiseks 2009. aastal. Suletud prügila järelhooldust korraldab perioodil 01.04.2023-31.12.2025 MATIVESI OÜ. Järelhoolduse teostaja tagab süsteemide korrashoiu, korraldab prügilagaasi kogumise ja gaasist elektri tootmise, käitleb prügila nõrgvett, viib läbi korrastustöid ning keskkonnaseiret (keskkonnaluba nr KL-519249). Jäätmekava perioodil jätkatakse suletud prügila järelhooldusega.

2.6. Teavitamiskampaaniate korraldamine

Avalikkuse teadlikkuse suurendamine on protsess, millega tuleb järjepidevalt tegeleda, koostöös riiklike ja kohalike asutuste ja organisatsioonidega. Hästi toimiva jäätmehooldussüsteemi seisukohalt on oluline, et elanikud mõistaksid ja toetaksid seda ning oleksid teadlikud jäätmetekke vältimise, liigiti kogumise ja üleandmise võimalustest.

Tartu linn jagab erinevate meediakanalite kaudu elanikele pidevalt teavet. Tartu linna kodulehel on ajakohane info korraldatud jäätmeveo, jäätmete liigiti kogumise ja üleandmise võimaluste kohta, kusjuures eraldi on välja toodud teave biojäätmete kogumise, üleandmise ja kompostimise kohta. Linna veebilehe rubriigis “Ametnik vastab”, vastavad ametnikud elanike küsimustele, sh heakorda ja jäätmekäitlust puudutavatele küsimustele. Tartu linnavalitsuse infopunktist saavad inimesed esmast infot ka jäätmevaldkonna kohta. Info edastamiseks kasutatakse ka otsepostitusega saadetavat infomaterjali, ajalehti Tartu Postimees ja Vestnik ning sotsiaalmeedia kampaaniaid.

Koostöös Tartu Keskkonnahariduse Keskusega on korraldatud jäätmeteemalisi koolitusi. Teavet jäätmete vältimise ja liigiti kogumise kohta on jagatud avalikel üritustel ning väikeprojektide abil. Tartu linn toetab Aparaaditehases asuvat Paranduskeldrit, kus viiakse läbi erinevaid töötubasid ja huviringe taas- ja korduskasutuse edendamiseks.

[5] https://keskkonnaportaal.ee/

2.7. Hinnang eelmise jäätmekava raames seatud eesmärkide täitmisele

Tartu linna jäätmekavas 2020-2024 püstitati 4 eesmärki. Tabel 5 on koondatud informatsioon jäätmekavaga seatud eesmärkide täitmise kohta. Uue jäätmekava koostamise hetkel ei ole eelmise jäätmekava periood veel lõppenud, mistõttu ei saa lõplike hinnanguid eesmärkide täitmise kohta anda.

TABEL 5. TARTU JÄÄTMEKAVA 2020-2024 EESMÄRGID

Eesmärk	Sihtmärk	Täitmine
EESMÄRK 1 Jäätmetekke vältimist soodustavad tegevused	Jäätmekava perioodi lõpuks ei ületa kogutud olmejäätmete hulk inimese kohta 419 kg/a	2022. aastal koguti olmejäätmeid 432 kg/a inimese kohta, seega sihtmärki ei saavutatud
EESMÄRK 2 Jäätmete liigiti kogumise ja taaskasutamise edendamine	Sihttase aastaks 2024: Liigiti kogutud olmejäätmete osakaal olmejäätmete kogumassist 60%	2022. aastal liigiti kogutud olmejäätmete osakaal kogumassist 61,5%. Sihtmärk saavutatud
	Pakendijäätmete osakaal segaolmejäätmetes 24%	2023. aasta sortimisuuringu alusel oli segaolmejäätmetes pakendijäätmete osakaal 29,81%. Sihtmärki ei saavutatud
	Biolagunevate jäätmete osakaal segaolmejäätmetes 20%	2023. aasta sortimisuuringu alusel oli segaolmejäätmetes biolagunevate jäätmete osakaal 29,09%. Sihtmärki ei saavutatud
EESMÄRK 3 Jäätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamine ning seire ja järelevalve tõhustamine	Kõik teadaolevad Tartu linna jääkreostusobjektid on kantud riiklikkusse jääkreostusobjektide nimistusse ja läbi on viidud esmased reostusuuringud	Tartu linn osales partnerina KIKi poolt rahastatud projektis "Raatuse jääkreostuskolde ohutustamine" ja Raatuse tn reostus on likvideeritud. Turu tn 18 on reostusuuring läbi viidud. Eesmärk on üldjoontes saavutatud
EESMÄRK 4 Teadlikkuse suurendamine	Teavitustöö ja järelevalve teostamiseks ette nähtud ametikoha tulemlikkust näitavad eesmärkide 1 „Vältida ja vähendada jäätmeteket“ ja 2	Ettenähtud ametikohta ei loodud. Teadlikkuse suurendamise arendamisega on järjepidevalt tegeletud.

	„Võtta jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel“ saavutamine	

3. Jäätmehoolduse arendamise eesmärgid ja tegevused

Tartu linna jäätmehoolduse olulisemad tegevussuunad tulenevad Eesti jäätmekäitluspoliitikast. Jäätmekavas on seatud kolm strateegilist eesmärki:

1) jäätmetekke vältimise ja vähendamine;
2) jäätmete liigiti kogumise arendamine, jäätmete ringlussevõtt ja ladestamise vähendamine;
3) prügistamise, sealhulgas jõeprügi vältimine, vähendamine ja koristamine.

Statistikaameti andmetel oli 2022. aastal Eestis olmejäätmete (20 jaotis) teke elaniku kohta 367 kg/aastas. Tartu linnas tekkis samal aastal olmejäätmeid elaniku kohta 432 kg. Arvestades olme- ja pakendijäätmeid kokku oli jäätmeteke 628 kg elaniku kohta. Seetõttu on oluline jäätmekava perioodil tähelepanu pöörata olmejäätmete tekke vähendamisele.

Tartu linnas oli olmejäätmete (arvestades koos olmejäätmed ja pakendijäätmeid) liigiti kogumine 62%, mis on tunduvalt kõrgem riigi keskmisest (38%). Eesmärk on jätkata liigiti kogumise arendamisega ning suurendada liigiti kogutud olmejäätmete osakaalu 70%-ni.

Järgnevalt on käsitletud jäätmekava eesmärke täpsemalt. Konkreetne tegevuskava on toodud lisas 2.

3.1. Jäätmetekke vältimine ja vähendamine

Jäätmehierarhia kohaselt on kõige prioriteetsemaks tegevuseks jäätmetekke vältimine ja vähendamine. Sellega säästetakse ressursse ning välditakse jäätmete kogumise ja käitlemisega kaasnevaid keskkonnaprobleeme. Jäätmetekke vältimiseks loetakse:

- otsest vältimist – mõistlik tarbimine, keskkonda ja ressursse säästev tootmine;
- korduskasutust – toote uuesti kasutamine esialgsel otstarbel;
- korduskasutuseks ettevalmistamist – kontrollimine, remontimine, ümberdisainimine.

Jäätmetekke vältimise ja vähendamisega soovitakse hoida jäätmeteke Tartu linnas stabiilne. See tähendab, et olmejäätmete teke ei ületa 432 kg/a.

Eesmärk	Mõõdik	2022. tase	Sihttase
Jäätmetekke vältimine ja vähendamine	Olmejäätmete (20 jaotis) teke elaniku kohta	432 kg/a	<432 kg/a

Sihttaseme saavutamiseks pakutakse nii elanikele kui ka ettevõttele erinevaid võimalusi suunata materjale ja esemeid korduskasutusse enne, kui need jäätmeteks muutuvad. Jäätmekava perioodi olulisemad tegevused jäätmetekke vältimisel:

- Ringmajandusjaama rajamine Tartu linna aadressil Mõisavahe 75;
- Olemasolevate jäätmejaamade arendamine ringmajandusjaamadeks;
- Ringmajandusjaamade haldamise uue mudeli väljatöötamine ja rakendamine;
- Koostöö arendamine korduskasutusorganisatsioonidega (nt tekstiilid, mööbel, riided, muud kodutarbed ja esemed jms);
- Korduskasutatavate ehitusmaterjalide materjalipanga arendamine.

Jäätmetekke vältimine ja vähendamine sõltub jäätmetekitajate teadlikkusest ja tarbimisharjumustest. Selle eesmärgi saavutamisele aitab kaasa nii elanike teadlikkuse suurendamine kui ka tihe koostööd ettevõtete ja organisatsioonidega, kes oma tegevusega (nt avalike riidekonteinerite haldamine, parandusteenused jne) jäätmetekke vältimisele kaasa aitavad.

3.2. Jäätmete liigiti kogumise arendamine, jäätmete ringlussevõtt ja ladestamise vähendamine

Uue jäätmekava perioodi eesmärk on arendada jäätmete liigiti kogumist. Sellega vähendatakse segaolmejäätmete kogust, suurendatakse ringlussevõttu ja vähendatakse jäätmetest tulenevat keskkonnaohtu. Eesmärgi saavutamiseks jätkatakse jäätmejaamade arendamist ringmajandusjaamadeks ning koostööd naabervaldadega, pakkudes neile jäätmejaamade (tulevikus ringmajandusjaamade) kasutuse võimalust.

Liigiti kogumise suurendamisel keskendutakse jäätmematerjalidele, mille osakaal segaolmejäätmetes on sortimisuuringu kohaselt kõige kõrgem ehk biojäätmed, paber ja papp, plast ja klaas. Tabelisse 6 on koondatud jäätmete liigiti kogumise sihtarvud.

TABEL 6. JÄÄTMETE LIIGITI KOGUMISE ARENDAMINE KOOS SIHTARVUDEGA 2029. AASTAKS JÄÄTMELIIKIDE KAUPA

Jäätmeliik	Kogumisviis	Liigiti kogumise osakaal kogutekkest 2022. aastal	Liigiti kogumise osakaal kogutekkest 2029. aastaks
Liigiti kogutud olmejäätmete osakaal kogutekkest[6]		61,5%	70%
Biojäätmed	Korraldatud jäätmevedu	50,4%	70%
	Tekkekohal kompostimine		
	Vastuvõtmine jäätmejaamades		
Pakendijäätmed	Kohtkogumine	73,1%	80%
	Avalikud pakendikonteinerid		
	Vastuvõtmine jäätmejaamades		
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		
Ehitus- ja lammutusjäätmed (va kivid ja pinnast ning süvenduspinnast (17 05 04 ja 17 05 06))	Vastuvõtmine jäätmejaamades	71,5	75%
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		
Tekstiilijäätmed	Vastuvõtmine jäätmejaamades	23,1%	30%
Paber- ja kartongijäätmed	Korraldatud jäätmevedu	78,3%	80%
	Avalikud konteinerid		
	Vastuvõtmine jäätmejaamades		
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		
Klaasijäätmed	Vastuvõtmine jäätmejaamades	66,1%	75%
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		

[6] Sisaldab 20 (olmejäätmed) ja 15 (pakendijäätmed) jäätmekoodiga jäätmeid

Jäätmeliik	Kogumisviis	Liigiti kogumise osakaal kogutekkest 2022. aastal	Liigiti kogumise osakaal kogutekkest 2029. aastaks
Metallijäätmed	Vastuvõtmine jäätmejaamades	99,1%	99,1%
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		
Plastijäätmed	Vastuvõtmine jäätmejaamades	57,6%	60%
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		
Puidujäätmed	Vastuvõtmine jäätmejaamades	97,8%	98%
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		
Suurjäätmed	Korraldatud jäätmevedu	-	-
	Vastuvõtmine jäätmejaamades		
Ohtlikud jäätmed	Vastuvõtmine jäätmejaamades	99,97%	99,97%
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		
Probleemtoodete jäätmed	Vastuvõtmine jäätmejaamades	-	-
	Üleandmine jäätmekäitlusettevõtetele		

Jäätmete liigiti kogumine peab toimuma võimalikult tekkekoha lähedal ning jäätmete kogumiskohad avalikus ruumis peavad olema hästi ligipääsetavad, puhtad ning arusaadavalt märgistatud. Jäätmetekitajaid motiveeritakse liigiti koguma nii teadlikkust tõstes kui ka majandushoobasid kasutades. Üheks võimaluseks on muuta liigiti kogutud jäätmete üleandmine soodsamaks võrreldes segajäätmete (segaolmejäätmed, ehitus- ja lammutussegapraht).

Liigiti kogumise arendamise edukuse mõõtmiseks korraldatakse jäätmekava perioodi lõpus segaolmejäätmete sortimisuuring. Sortimisuuringu tulemuste ja jäätmestatistika andmete kombineerimise põhjal saab teha järeldusi jäätmekava eesmärkide täitmise ja järgneva perioodi arendusvajaduse kohta.

Juhul, kui jõustub jäätmereformi väljatöötamiskavatsuse eelnõu, tuleb jäätmete liigiti kogumise arendamise tegevused, sh liigiti kogumise sihtarvud, üle vaadata.

3.2.1. Biojäätmed

Segaolmejäätmete sortimisuuringu kohaselt oli 2023. aastal segaolmejäätmetes biojäätmeid 29%. Jäätmeseaduse kohaselt ei tohi prügilasse ladestatavates jäätmetes olla biolagunevaid jäätmeid üle 20 massiprotsendi. Seega tuleb jäätmekava perioodil pöörata tähelepanu biolagunevate jäätmete vähendamisele segaolmejäätmetes. 2024. aasta I ja II kvartali andmetel on Tartu linnas suurenenud korraldatud jäätmeveoga kogutud biojäätmete kogused, mis lubab eeldada, et segaolmejäätmetes olevate biojäätmete osakaal väheneb ning jäätmete ringlussevõtt suureneb (vt lisa 1).

Tartu biojäätmete käitlusuuringus (Alkranel OÜ, 2022) analüüsiti sobivamaid biojäätmete käitlusalternatiive Tartu linnas. Uuringu tulemusena leiti, et sobivamaid käitlusalternatiivid on:

1. ringmajanduse aspektist lähtuvalt: biogaasi tootmine olemasolevas Maardu või Ilmatsalu biogaasijaamas või piirkonda rajatavas uues biogaasijaamas;
2. hinnangulise investeeringu maksumuse aspektist lähtuvalt: köögi- ja sööklajäätmete vedu Maardu biogaasijaama ning aia- ja haljastusjäätmete kompostimine kottkompostimise teel;
3. maa-ala vajaduse aspektist lähtuvalt: köögi- ja sööklajäätmete vedu Maardu biogaasijaama ning aia- ja haljastusjäätmete kompostimine reaktor- ehk tunnelkompostimise teel;
4. hinnangulisest jäätmete käitluse ühikmaksumusest lähtuvalt: köögi- ja sööklajäätmete suunamine anaeroobsesse kääritusse Ilmatsalu biogaasijaama ning aia- ja haljastusjäätmete suunamine kottkompostimisele. Seejuures on kõige soodsam lahendus rajada kottkompostimine olemasoleva Aardlapalu prügila kompostimisväljaku laiendusena;
5. hinnangulisest jäätmete käitluse ühikmaksumusest lähtuvalt on teisel kohal Tartu piirkonda uue biogaasijaama rajamine köögi- ja sööklajäätmete käitlemiseks ning aia- ja haljastusjäätmete suunamine kottkompostimisele. Seejuures on kõige soodsam lahendus rajada kottkompostimine olemasoleva Aardlapalu prügila kompostimisväljaku laiendusena Tartu piirkonda.

Jäätmekava perioodil jätkatakse korraldatud jäätmeveo raames biojäätmete kogumisega (sh on lubatud tekkekohal kompostimine) ning suunamisega kompostimisse või biogaasi tootmisse. Biogaasi tootmise arendamise korral tuleb köögi- ja sööklajäätmed ning aia- ja haljastujäätmed eraldi koguda. Aiajäätmete, sh puulehtede käitlemisel tuleb soodustada keskkonnasäästlikke lahendusi, arvestada tuleb jäätmeseaduse nõuetega. Jäätmekava perioodil analüüsida puulehtedest valmistatud komposti vastavust nõuetele.

3.2.2. Pakendijäätmed

Jäätmekava perioodil suurendatakse liigiti kogutud pakendijäätmete hulka, mis vähendab pakendijäätmete sattumist segaolmejäätmetesse.

Nii riigi jäätmekavas kui ka Maailmapanga Eesti jäätmevaldkonna tervikanalüüsis [7] on rõhutatud, et tekkekohal pakendijäätmete kogumine suurendab oluliselt pakendijäätmete ringlussevõttu. Maailmapanga analüüsis soovitatakse ühendada omavalitsuste korraldatav paberi ja kartongi liigiti kogumine TVO-de korraldatava paber- ja kartongpakendite liigiti kogumisega.

Tartu linnal on kavas rakendada pakendijäätmetele kohtkogumist. Pakendijäätmete kohtkogumine tähendab, et pakendijäätmete kogumissüsteem liidetakse korraldatud jäätmeveoga. Kohtkogumisele üleminekul on soovitatav taotleda KIK-ilt toetust pakendite kohtkogumise vahendite soetamiseks.

Kohtkogumise rakendamisel tagatakse kehtivas seadusandluses ette nähtud taaskasutusorganisatsioonide osalemine proportsionaalselt nende turuosaga. Juhul, kui tekkekohal kogumine suureneb, võib koostöös taaskasutusorganisatsioonidega vähendada avalike kogumiskohtade tihedust ja koosseisu. Samas tuleb tagada, et avalikes kogumispunktides saab üle anda korraga nii segapakendeid kui ka klaas- ja paberpakendeid.

Jäätmereformiga kavandatakse Eestis pakendite kogumisel järgmisi muudatusi:
1) üleminekut pakendite tekkekohal kogumisele tiheasustusaladel ning väljaspool tiheasustusala kortermajade juures. Pakendite tekkekohal kogumine korraldatakse korraldatud jäätmeveo raames;
2) eraldi mahutitesse kogutakse:
   - paber- ja kartongpakendijäätmed koos paberi- ja kartongijäätmetega;
   - klaaspakendijäätmed koos plast- ja metallpakendijäätmetega.

Pakendite kogumisel jäätmereformi järgselt tuleb kujundada terviklik pakendite kogumissüsteem, mis koosneb pakendite tekkekohal kogumisest ning väiksemas mahus avalikust konteinerpargist.

3.2.3. Ehitus- ja lammutusjäätmed

2022. aastal oli Tartu linnas ehitus- ja lammutusjäätmete osakaal kogu jäätmetekkest 44%. Jättes ehitus- ja lammutusjäätmetest välja kivid ja pinnas, siis oli ehitus- ja

[7] https://kliimaministeerium.ee/elukeskkond-ringmajandus/jaatmed/jaatmevaldkonna-tervikanaluus

lammutusjäätmete liigiti kogumise osakaal 71,5%. Eestis suunati 2020. aastal 87% ehitus- ja lammutusjäätmetest taaskasutusse, sellest 32% moodustas materjalina ringlussevõtt.

Ehitus- ja lammutusjäätmete ringlussevõtu suurendamiseks, jätkatakse jäätmekava perioodil nende liigiti kogumise laiendamist.
Tartu linnas puudub hetkel süsteemne järelevalve jäätmehoolduseeskirjas ehitusjäätmete käitlemise osas sätestatud nõuete täitmise üle. Vajalik on teostada regulaarset järelevalvet. Ehitusprojekti raames, enne ehitus- ja lammutustöid, on oluline nõuda jäätmete käitlemise kirjeldust. Kasutuslubade ja kasutusteatiste menetlemise käigus kontrollida pisteliselt ehitamise jäätmekäitluse dokumente.

Võimalusel nõutakse lammutusobjektidel valikulist lammutamist ning tekkinud korduskasutatava materjali suunamist korduskasutusse. Valikulise lammutamise puhul eelneb lammutamisele lammutatava objekti kaardistamine, materjalide ja nende mahtude hindamine, detailide eraldamine, sorteerimine korduskasutuseks. Soovitatav oleks alustada esmalt pilootprojektiga ning kaardistada esmalt mõne linna lammutusobjekti puhul materjalid ja detailid, mida saaks suunata ringlussevõtuks või korduskasutuseks.

Soovitatav on jätkata ringlusse võetud materjalide või korduskasutatud detailide kasutamise kogemuste omandamisega ehitamisel. Jäätmejaamades jätkatakse ehitus- ja lammutusjäätmete, sh liigiti kogutud ehitus- ja lammutusjäätmete, vastuvõtmisega. Selli jäätmejaama baasil arendatakse ehitus- ja lammutusjäätmete uuskasutusse suunamist. Jätkata Puiestee tn taaskasutatavate materjalide ringmajanduspanga pidamist.

3.2.4. Tekstiilijäätmed

Vastavalt jäätmeseadusele peab kohalik omavalitsus korraldama tekstiilijäätmete liigiti kogumise hiljemalt 01.01.2025 (§ 31 lg 3 ja § 136[14]).

Nii riigi jäätmekavas kui ka Maailmapanga Eesti jäätmevaldkonna tervikanalüüsis on välja toodud, et tekstiilijäätmete ringlussevõtu võimekus on madal nii Eestis kui ka lähiriikides. Samas, kehtiva jäätmeseaduse kohaselt on liigiti kogutud jäätmeid keelatud prügilas ladestada ja põletada, välja arvatud jäätmeid mis tekivad liigiti kogutud jäätmete töötlemisel ning mille puhul on prügilasse ladestamine või põletamine jäätmehierarhia kohaselt keskkonna jaoks parim lahendus (JäätS § 35 lg 1 p 2 ja § 28[1] lg 2). Hetkel puuduvad võimalused suunata liigiti kogutud tekstiilijäätmeid ringlusse või materjalina taaskasutusse ning seega suunatakse need jäätmed ladestamisele või põletamisele.

Tekstiilijäätmete probleemi lahendamiseks on Euroopa Komisjon teinud ettepaneku hõlmata tekstiilitootjad laiendatud tootjavastutussüsteemi, mille jõustumisel oleks

tootjatel vastutus tekstiilitoodete olelusringi eest ning tootjad kannaksid tekstiili kogumise, transpordi ja käitlemise kulud.

Tartu linn jätkab jäätmekava perioodil aktiivselt koostööd organisatsioonidega, kes tegelevad kasutuskõlblike riiete ja tekstiilide kogumise, jagamise ja/või müümisega. Koostöös loodetakse eelkõige **vähendada korduvkasutatavate tekstiilesemete muutumist jäätmeteks**. Samuti jätkatakse jäätmejaamades tasu eest tekstiilijäätmete vastuvõttu.

3.2.5. Muud tavajäätmed

Jäätmekava perioodil jätkatakse paberi-, klaasi-, metalli-, plasti- ja puidujäätmete ning suurjäätmete vastuvõttu jäätmejaamades.

3.2.6. Ohtlikud jäätmed ja probleemtoodetest tekkinud jäätmed

Ohtlike jäätmeid ja probleemtoodetest tekkinud jäätmeid (vanarehvid, patareid ja akud ning elektri- ja elektroonikaseadmed) võetakse jätkuvalt vastu jäätmejaamades. Lisaks tehakse koostööd probleemtoodete tootjatega kogumissüsteemi laiendamiseks (nt romusõidukite teisaldamine).

3.2.7. Teavitustöö

Jäätmete liigiti kogumise edendamiseks on oluline elanike teavitamine liigiti kogumise võimalustest (Tartu linna kodulehel, teavituskampaaniad jne). Teadlikkuse suurendamiseks tehakse koostööd erinevate asutuste ja ettevõtetega, sh haridus- ja teadusasutuste ning taas- ja korduskasutusorganisatsioonidega. Teadlikkuse suurendamisel arvestatakse erinevate sihtgruppide eripäradega (eramud ja kortermajad, ettevõtted, muukeelsed elanikud).

3.2.8. Korraldatud jäätmeveo arendamine

Korraldatud jäätmeveo arendamisel on kavas korraldatud jäätmeveoga hõlmata võimalikult suures ulatuses liigiti kogutavaid jäätmeid. Näiteks, seni on suurjäätmeid kogutud jäätmejaamades, kuid jäätmekava perioodil soovitakse **hõlmata korraldatud jäätmeveoga ka suurjäätmed**. Nii oleks elanikel võimalus tellida jäätmevedajalt eraldi suurjäätmete vedu, mis oleks korraldatud jäätmeveo lisateenus (nagu hetkel pakendijäätmed). Samas jääks elanikel jätkuvalt võimalus suurjäätmeid jäätmejaamades üle anda. Selle muudatuse rakendamisel tuleb üle vaadata jäätmehoolduseeskirjas olevad nõuded.

Vastavalt Maailmapanga Eesti jäätmevaldkonna tervikanalüüsile ja 2023. aasta jäätmereformi väljatöötamiskavatsuse eelnõule on oluline korraldada **pakendijäätmete tekkekohal liigiti kogumist**, mida Tartu linn jäätmekava perioodil kavatseb rakendada. Pakendite tekkekohal kogumine ja korraldatud jäätmeveoga liitmine on elanikele mugav võimalus pakendijäätmed käitlejale üle anda ning samas aitab niisugune pakendijäätmete kogumine kaasa ringlussevõtu sihtarvude täitmisele.

Korraldatud jäätmeveo arendamisel lähtutakse jõustunud jäätmereformist tulenevatest muudatustest. Kuna hetkel toimub KOVidele suunatud jäätmemudeli[8] koostamine, millega saab tulevikus planeerida oma piirkondade jäätmete liigiti kogumist, sh kogumismahutite lahendusi ja paiknemist, siis mudeli valmimisel tuleb üle vaadata korraldatud jäätmeveos kasutatavad kogumismahutite tüübid ja paiknemine.

Selleks, et võimalikult suures ulatuses jäätmeid ringlusse suunata, saab korraldatud jäätmeveo hankeid läbi viia **kahe-tasandilisena**:
1) leitakse jäätmekäitluskoht, kus kogutud jäätmeid käideldakse;
2) leitakse jäätmevedaja.
Jäätmekäitluskoha valikul oleks oluline selle võimekus jäätmeid ringlusse võtta. See eeltingimus võimaldab valida igale korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigile parima ringlussevõtu võimekusega jäätmekäitluskoha.

Oluline on jäätmete liigiti kogumise ja ringlusse suunamise arendamisel teha koostööd teiste Tartumaa omavalitsustega. Koostöös teiste kohalike omavalitsustega on vaja läbi viia **ühise regionaalse jäätmekorraldusasutuse asutamise eelhindamine**. Edasine ühise jäätmekorraldusasutuse loomise protsess toimuks lähtuvalt eelhindamise tulemustest.

Jäätmereformi järgselt on vajalik hinnata omavalitsuskesksele korraldatud jäätmeveole üleminekut. Omavalitsuskeskse mudeli korral on jäätmevedaja ainsaks kliendiks on KOVi üksus, KOVi üksusel on jäätmevaldajate üle arvestuse pidamise ja nendega arveldamise kohustus.

3.3. Prügistamise, sealhulgas jõeprügi vältimise, vähendamise ja koristamise meetmed

Prügistamise vältimise eelduseks on jäätmevaldajate teadlikkus prügistamise keskkonnamõjust. Seda on võimalik teavitustööga tõsta (vt ptk 3.2.7). Prügistamist aitab ennetada hoolikalt kavandatud korraldatud jäätmevedu. See sisaldab erinevate jäätmeliikide konteinerite olemasolu, sobiva suurusega konteinereid ning konteinerite tühjendamise sobivat ajavälpa. Säilima peab võimalus anda sorteeritult kogutud jäätmeid

[8] https://keskkonnaagentuur.ee/node/1598

üle jäätmejaamades ja kogumispunktides, mis on kergesti ligipääsetavad ja sobivate lahtiolekuaegadega.

Tartu linn jätkab vajadusel probleemsetesse jäätmete kogumiskohtadesse valvekaamerate paigaldamisega, ulaladestatud jäätmete likvideerimisega ning järelevalve tõhustamisega prügistamise vähendamiseks.

Emajõe veepeegli ja kallaste puhtana hoidmine on ka selle jäätmekava prioriteet. Tartu linnas on jõeäärsetele aladele, mh avalikele supluskohtadele, promenaadidele ja sadamatesse, paigaldatud prügikonteinereid. Oluline on tagada prügikonteinerite piisav tihedus ja tühjendamissagedus ning konteinerid peavad olema disainitud viisil, mis takistab jäätmete tuulega või lindude abil keskkonda sattumist.

Iga-aastaselt korraldatakse Maailmakoristuspäeva raames keskkonnaorganisatsioonide ja vabatahtlikega Emajõe ääres koristustalguid.

4. Jäätmekava rakendamise keskkonnamõju

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 2^1 kohasel on keskkonnamõju kavandatava tegevusega või strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev vahetu või kaudne mõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile või varale.

Jäätmete kogumise, veo, käitlemise ja ladestamisega kaasnevad keskkonnamõjud vastavalt KeHJS §-le 2^1 on toodud Tabelis 7.

TABEL 7. JÄÄTMETE KOGUMISE, VEO, KÄITLEMISE JA LADESTAMISEGA KAASNEVAD KESKKONNAMÕJUD

Vahetu (otsene) keskkonnamõju tegur	**Vahetu keskkonnamõju**	**Kaudne keskkonnamõju tegur**	**Kaudne keskkonnamõju**
Jäätmete kogumine, vedu	Saasteainete emissioon sise- ja välisõhku, müra, vibratsioon, tolm. Väheneb ulaladestamine*	Jäätmete kogumiskohtade rajamine	Loodusvarade, mh pinnase, mulla ja vee kasutamine, müra vibratsioon. Väheneb ulaladestamine*
Jäätmete käitlemine	keskkonnariskid ja -häiringud (müra, tolm, lõhn, heide vette ja pinnasesse ning välisõhku)	Jäätmekäitluskohtade rajamine	Loodusvarade, mh pinnase, mulla ja vee kasutamine, müra, vibratsioon. Suureneb jäätmete ringlussevõtmine, väheneb kasvuhoonegaaside heide
Jäätmete ladestamine	Lagunemisgaaside emissioon, prügilagaas, nõrgvesi, müra, lindude, näriliste ja putukate kogunemine	Prügila rajamine, sulgemine	Loodusvarade, mh pinnase, mulla ja vee kasutamine, müra, vibratsioon

*Ulaladestus on maastike risustamine ebaseaduslikul jäätmete ladestamisel loodusesse

Jäätmekäitluse kõigi etappidega – jäätmete kogumise, veo, töötlemise, taaskasutamise ja kõrvaldamisega – kaasnevad nii positiivsed kui ka negatiivsed mõjud keskkonnale.

Põhjalikumalt käsitleb jäätmekäitlusega seotud keskkonnamõju kirjeldust riigi jäätmekava 2023-2028 keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne (Skepast&Puhkim OÜ 2023[9]).

Jäätmekavas seatud eesmärgid ja planeeritud tegevused seisnevad jäätmete kogumise korraldamises ning liigiti kogumise tõhustamises. Täites jäätmekavas esitatud eesmärke: suurendades jäätmete sortimist ja liigiti kogumist, luues elanikele võimalusi liigiti kogutud jäätmete üleandmiseks ja motiveerides neid keskkonnateadlikkuse tõusu, majandusliku kasu ning järelevalve tõhustamise kaudu, väheneb ka jäätmete tekkest ja kogumisest tulenev keskkonnamõju.

Tartu linna jäätmehoolduseeskirja kohaselt tuleb iga tegevuse juures püüda jäätmeteket vältida või vähendada. Jäätmed tuleb koguda liigiti, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses. Tekkinud jäätmeid tuleb taaskasutada, kui see on tehnoloogiliselt võimalik ega ole muude käitlusviisidega võrreldes ülemäära kulukas.

Jäätmeveo keskkonnamõju

Jäätmeveo peamisteks keskkonnamõjudeks on jäätmeveokite poolt tekitatavad mõjud – heitgaas ja müra, mis muu transpordikoormusega võrreldes on siiski marginaalsed. Lisaks võib jäätmeid veo ajal sattuda keskkonda ja jäätmeveoga võib kaasneda haisu levik. Tartu linnas toimib korraldatud jäätmevedu 4 jäätmeveopiirkonnas, mis võimaldab jäätmete kogumist logistiliselt paremini organiseerida ja vähendada jäätmeveokite poolt läbitavaid vahemaid ning transpordist tingitud keskkonnamõju. Jäätmeveo keskkonnamõju on võimalik vähendada liigiti kogumise tõhustamisega, üldise jäätmetekke vähenemisega ning jäätmeveo parema logistilise organiseerimisega. Mõju on võimalik vähendada ka keskkonnasäästlikumaid jäätmeveokeid kasutades. Jäätmeveo keskkonnamõju aitab samuti vähendada optimaalne jäätmekonteinerite, -kogumiskohtade ja -jaamade võrgustik, mis vähendab veokaugusi ning tagab elanikele jäätmete üleandmise võimaluse. Jäätmekava perioodil jätkub korraldatud jäätmeveo korraldamine ning jäätmete liigiti kogumise võrgustiku arendamine, mis vähendab jäätmeveo keskkonnamõju.

Jäätmete liigiti kogumise keskkonnamõju

Jäätmete liigiti kogumisel, mille arendamine on jäätmekava üheks eesmärgiks, on oluline roll keskkonnamõjude vähendamisel. Liigiti kogutud jäätmed on eelduseks ringlussevõtule, mis vähendab nii tootmise kui ka jäätmekäitluse keskkonnamõjusid. Segajäätmete ettevalmistamine ringlussevõtmiseks on ressursimahukas ning teatud juhtudel võib see olla võimatu (nt vedelad jäätmed rikuvad paberi- ja kartongijäätmete edasise töötlemise). Liigiti kogumisel on jäätmekäitlejatel võimalik jäätmeliike käidelda vastavalt nende omadustele

[9] Skepast&Puhkim OÜ, 2023. Riigi jäätmekava 2022-2028 keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) aruanne. https://kliimaministeerium.ee/sites/default/files/documents/2023-07/Riigi-jaatmekava_KSHA_NVT_07072023.pdf

võimalikult tõhusalt - biolagunevad jäätmed kompostitakse või toodetakse neist biogaasi, puhtad plastijäätmed ning paber- ja kartongijäätmed suunatakse uue materjalina ringlusse, ohtlikud jäätmed kõrvaldatakse keskkonnaohutul viisil jne. 2024. aastal muutus biojäätmete tekkekohal kogumine korraldatud jäätmeveoga või kohtkompostimine kohustuslikuks ning seeläbi väheneb segaolmejäätmetes leiduvate biolagunevate jäätmete hulk. Kuivõrd biolagunevad jäätmed suurendavad ladestamisel kasvuhoonegaaside ning keskkonnaohtliku nõrgvee teket, on antud muudatusel positiivne keskkonnamõju. Tartu linnas on ette nähtud võimalikult suures ulatuses jäätmete liigiti kogumine ning jäätmekava perioodil jätkub tegevus liigiti kogumise arendamisel.

Jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamise keskkonnamõju

Tartu linnas suunatakse kogutud jäätmed vastavalt nende koostisele ja omadustele kas taaskasutamisele või kõrvaldamisele (jäätmeliikide kaupa edasine käitlemine toodud lisas1).

Jäätmete taaskasutamine jäätmekäitluskohtades on seotud keskkonnariskide ja -häiringutega nagu müra, tolm, lõhn, heide vette ja pinnasesse ning välisõhku. Antud riske saab vältida keskkonnaseadustest ja parimast võimalikust tehnikast tulenevate nõuete järgimisega ning jäätmekäitleja vastutustundliku käitumisega. Eestis on jäätmekäitlejatel kohustus omada keskkonnakaitseluba või keskkonnakompleksluba, mille andmise või muutmise käigus keskkonnamõjusid kaalutakse ning vajadusel viiakse läbi keskkonnamõjude (eel)hindamine. Suures plaanis on jäätmete taaskasutamisel positiivne keskkonnamõju, sest kasvuhoonegaaside heide väheneb. Taaskasutatud jäätmed asendavad looduslikke tooraineid, mille tootmisel kasutatakse suurel hulgal ressursse nagu vesi ja energia ning tekitatakse keskkonnamõju maale, pinnasele, pinna- ja põhjaveele, välisõhule ning elusloodusele ning ka inimeste tervisele ja varale.

Jäätmeseaduse § 17 lg-s 1 on sätestatud, et jäätmete kõrvaldamine on nende ladestamine prügilasse, põletamine ilma energiakasutuseta või muu samaväärne toiming, mis ei ole taaskasutamine, kaasa arvatud jäätmete ettevalmistamine kõrvaldamiseks, isegi kui toimingul on osaliselt teisene tagajärg ainete või energia taasväärtustamise näol.

Tartu linnas tekkinud jäätmeid, mida ei ole võimalik ringlusse võtta või taaskasutada, suunatakse kõrvaldamisele ehk põletamisele või prügilasse ladestamisele. Nii jäätmete põletamise kui ka prügilasse ladestamisega kaasnevad negatiivsed keskkonnamõjud eelkõige kasvuhoonegaaside emiteerimisega. 2021. aastal moodustas kasvuhoonegaaside teke jäätmesektoris suurima osa 60%-ga tahkete jäätmete ladestamine. Lisaks, juhul kui ei jälgita täies mahus seadustest tulenevaid nõudeid ja ei rakendata parimat võimalikku tehnikat, tekib jäätmete kõrvaldamisel ka häiringud nagu lõhn ja müra ning heited välisõhku, pinnasesse ja vette. Tartu linna jäätmekava eesmärkideks on jäätmetekke vähendamine ning jäätmete liigiti kogumise suurendamine, mis kõrvaldatavate jäätmete koguseid vähendab, seega on jäätmekava eesmärkide täitmisel positiivne keskkonnamõju.